

ชื่อวิทยานิพนธ์	บทบาทและคุณธรรมของราชภัฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท และในสังคมไทย
ผู้วิจัย	พระปลัดประวิทย์ ตปคุโณ (ทับทอง) ปีการศึกษา 2545
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา ไทยศึกษา
ผู้ควบคุม	1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา อ่อนค้อม 2. รองศาสตราจารย์ สมใจ ฤทธิสนธิ 3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มานพ นักการเรียน

บทคัดย่อ

ชาติไทยเป็นชาติที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาช้านาน เป็นชนชาติที่รับวัฒนธรรมประเพณีมาจากอินเดีย ทั้งศาสนา การเมือง การปกครอง อักษรศาสตร์ และวรรณกรรม

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ ในการศึกษาบทบาทและคุณธรรมของราชภัฏหรือข้าราชการ ผู้สนองงานของพระราชาในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท อันเป็นเรื่องของชนชาติอินเดีย ซึ่งเป็นชาติที่มีอิทธิพลต่อชนชาติไทย ศึกษาค้นคว้าบทบาทและคุณธรรมของราชภัฏในสังคมไทย เพื่อเปรียบเทียบบทบาทและคุณธรรมของทั้ง ๒ ฝ่าย

ผลการศึกษาพบว่า ระบบราชภัฏที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท ราชภัฏคือผู้ที่พระราชาทรงแต่งตั้งไว้สนองงานฝ่ายต่าง ๆ มีคุณธรรมชัดเจนโดดเด่นสูงสุด

ส่วนบทบาทและคุณธรรมของราชภัฏในสังคมไทยในอดีต ราชภัฏเป็นบุคคลที่พระราชาทรงแต่งตั้งไว้สนองงานบ้าง เป็นบุคคลที่พระราชาทรงเกณฑ์มารับใช้ราชสำนักบ้าง ปัจจุบัน ราชภัฏหรือข้าราชการเป็นบุคคลผู้ที่ต้องสอบแข่งขันเข้ารับตำแหน่งราชภัฏ มีภาระงานชัดเจน มีคุณธรรมตามหลักธรรมในพระพุทธศาสนา ต่อมาได้ปรับปรุงแก้ไขเป็นกฎเกณฑ์ข้อบังคับ ผู้วิจัยเห็นว่า ราชภัฏในสังคมไทยปัจจุบัน นอกจากปฏิบัติตามกฎระเบียบหลักปฏิบัติของข้าราชการแล้ว ควรอยู่บนพื้นฐานแห่งหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาด้วย สังคมไทยจะเจริญรุ่งเรืองในด้านต่าง ๆ และประชาชนอยู่กันอย่างมีสันติสุข

Thesis Title : The Role and the Merit of Rajabhat in the Hinayan Buddhist Scripture towards Thai Society.

Researcher : Phra Palad Prawit Tapaguno (Tubtong) **2002 Academic Year**

Degree : Master of Thai Study

Thesis advisors :
1. Associate Professor Dr. Suchitra Onkom
2. Associate Professor Somchai Rittisonti
3. Assistant Professor Manop Nakkarnien

ABSTRACT

Thailand has a long history and has been influenced by the Indian culture in terms of religion, politics, government, language and literature.

The objective of this thesis was to study of the roles and the merits of Rajabhat officials or civil servants of the kings in the Hinayan Buddhist scripture of India influencing on Thai people. This research on the roles and the merits of Rajabhat official in Thai society aimed at the comparison of the roles and the merits of the two societies.

The results of is study found that the Rajabhat system appeared in the Hinayan Buddhist scripture that Rajabhat was the official appointed by the kings to perform all kinds of tasks in their high attempt of making outstanding merits.

In terms of the roles and the merits of Rajabhat in Thai society, Rajabhat were the officials recruited and appointed by the kings to perform the court duties. At present Rajabhat or civil servants had to sit for the test in order to gain the positions. And all the Rajabhat officials had exact duties and responsibilities and had made merits according to the Buddhist principles. Those of the principles would later be allocated as government regulations. This researcher awared that the present Rajabhat officials of Thai society should hold and practice both the government regulations and the Buddhist principles in order to set up the prosperity of Thai society in all aspects. The Thai people would then be able to live their lives peacefully.